

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročniki na redno izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštuo-hranilišni račun št. 841-652. Telefon št. 1167.

BRZOJAVNE VESTI.

Avstrijska poslanska zbornica
DUNAJ 19. Med došliimi vlogami se nahaja vladna predloga glede ustanovitve avstrijskega vojaškega zbora. Zbornica je nadaljevala nujni predlog glede odredb proti draginji živil.

Agrarni poslanci, med njimi princ Auersperg, zavrnili so trditve, da so kmetovalci krivi na visokih cenah živežev. Isti je tudi odločno protestiral proti temu, da se izgrava kmetijski stn proti veleposstvu.

Minister dr. Ebenhoch razvijal je ob burnem ploskanju svoj program in poudaril tesno vez med kmetijstvom in industrij ter izjavil, da bi smatral za nesrečo, ako bi interesi teh obeh produkcijskih strok prišli do takega protislovja, da bi postala edinost nemogućna. On da smatra za svojo osebno častno dolžnost, potegovati se z vsemi sredstvi v prid poljedelstva in zlasti nemškega kmetijskega stanu, ki neki tvori podlago avstrijskega nemstva; z isto vestnostjo in skrbnostjo pa da hoče pospeševati in braniti kmetovalstvo cele države. Minister je dokazoval, da ne bi svobodno uvažanje prekomorskega mesa — ne glede na pomisleke veterinarsko-zdravniške narave — nikakor ne povzročilo znižanja cen za živino. Izjavil je, da stori vse, da se dvigne konsum mesa, in da hoče vplivati na znižanje cen mesa. Minister se je odločno izrazil proti prepovedi, naj se ne uvažata mesa iz Ruskega, ker ta odredba da bi bila katastrofa za domače kmetovalstvo. (Živahno odobravanje. Ministru čestitajo z mnogih strani).

Debata ni bila danes še dovršena. Proti koncu seje spravi je posl. Jaroš pred zbornico krvave dogodke v Nachodu in izjavil, da po poročilih prisotnih prič je bilo več oseb ranjenih v hrbet.

Posl. Breiter je protestiral proti nameravanemu vstopu bivšega predsednika poljskega kluba Abrahamovicza v ministerstvo, češ da isti ne more veljati za zaupnika poljskega naroda. Isti da je smatran sovražnikom svobode in narodne enakopravnosti.

Med vlogami, prečitanimi na koncu seje, nahaja se med drugimi interpelacija posl. Mandića in sodr. radi postopanja državnega pravdnictva in višjega sodišča v Trstu nasproti bivšemu črnogorskemu ministerskemu predsedniku Radoviću, ki je bil aretiran radi suma da je snoval atentat proti knežji rodbini v Cetinju. Interpelant je razlagal, da so bili vzroki politične oportunitete in razmere, ki vladajo sedaj med avstro-ogrsko in črnogorsko vlado, krivi na tem, da se je v tem slučaju prekršil zakon.

Prihodnja seja v petek.

God pok. cesarice Elizabete.

DUNAJ 19. Povodom godu pokojne cesarice Elizabete je bila danes predpoludne v kapucinski cerkvi in v župni cerkvi pri sv. Avguštinu svečana zadušnica. Tudi v drugih dunajskih cerkvah so se vršile svečane zadušnice.

VI. Avstrijski katoliški shod.

DUNAJ 19. Odseki VI. avstrijskega katoliškega shoda so danes nadaljevali po posvetovanju in jih popoludne dovršili. Zvečer se je vršil velik slavnosten shod, s katerim je bil katoliški shod zaključen.

Inavguracija rektorja češkega vseučilišča v Pragi

PRAGA 19. Danes se je na običajen način vršila inavguracija novega rektorja češkega vseučilišča.

PODLISTEK.

Spomini Turkestanca.

„Ruski Golos“ je prinesel nedavno nekaj črtic iz peresa N. P. Reda pod naslovom „Spomini Turkestanca.“ iz katerih posnemamo sledečo zanimivo dogodbu:

Pred več nego 25 leti so se pojavili na bregovih močne reke Sir-Darje novi naselniki. Niso bili iskaleci novih krajev in novih doživljajev, ki so kmalu po osvojitvi Turkestanca ondri vrel v kup, tudi niso bili domačini, ampak pravi ruski ljudje. Vlada jih je poslala ssemkaj od bregov šumečega Urala in jih siloma naselila kakor zločince, in bili so tisti čas s policijskega stališča tudi resnični zločinci.

Nekaj sto uralskih kazakov ni hotelo pripoznati uvedbe potnih listov in se branilo položiti prisegbe zvestobe. Potne liste namreč so smatrali za iznajdbo Antikristovo in pri-

*) Turkestan je ruska gubernija v osrednji Aziji.

kega vseučilišča, dvornege svetnika, profesorja dr. Goll-a.

Ogrska poslanska zbornica.
BUDIMPEŠTA 19. Pred začetkom današnje seje je bila v predsedniškovi pisarni seja predsedstva, na kateri se je glede izvrševanja poslovnega reda določilo, da vrši vsak predsednik poslovni red po svoji najbolji volji in vesti. To mnenje je tembolj dopustno, ker pripada zbornici najvišja kontrola o izvrševanju poslovnega reda po predsedstvu. Zdi se, da je s tem poravnani spor, ki je imel izbruhniti med predsednikom in podpredsednikom.

Zbornica je nadaljevala specialno debato o avtonomnem carinskem tarifu o členu 4. Govorilo je več poslancev hrvatski. Med njihovi govori je bilo opažati v zbornici neki nemir in nestrpljivost. Hrvatom se je klicalo: To je nesramnost! Dovolj je! Tega ne trpimo dalje!

Predsednik je zastopni opominjal poslance na levi, naj bodo mirni. Hrup je trajal dalje, tako da je predsednik izjavil, da pokliče po imenu one poslance, ki kalijo mir. (Klici na levi: Kakor vam drago!) Na to je predsednik pozval k redu nekoliko poslancev, ki so nesprejeto delali mejklice, ter je žugal prekiniti sejo, ako ne bo miru. — Mejklici so se nadaljevali, vzlic prizadevanju nekaterih poslancev, da bi napravili mir. Tudi med govorom hrvatskega delegata, bivšega sekcijskega načelnika Rojca je trajal hrup dalje. Posl. Ebner (stranka neodvisnosti) je zaklical posl. Rojcu: Ta je rabelj madjarskih šol! Govori naj madjarski! — Nemir je trajal dalje. — Za del. Rojcem je govoril del. Novosel tudi hrvatski. (Ponovni klici: To so glumači! Sedite! Nemir.) — Predsednik je dvakrat opominjal posl. Novosela, naj se drži predmeta, nakar je isti končal svoj govor. Po tem je nastal pavza.

Po pavzi so bili nespremenjeno vsprejeti členu 4, 5 in 6, nakar je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Francoska zbornica.

PARIZ 19. Zbornica je na današnji seji razpravljala o kolonijalnem proračunu.

Štrajk železničarjev v Indiji.
KALKUTA 19. Med uslužbenci vzhodno indijske železnice je izbruhnil štrajk. Promet je skoraj popolnoma prenehal. Ako štrajk kmalo ne konča, utegne biti škoda velika.

Nemška cesarica v Holandski.

APEIDOORN 19. Nemška cesarica je dospela semkaj ob 1 uri popoldne. Cesarica sta pozdravila kraljica Viljemina in princ Henrik. Vsi trije so se potem spremstvom odpeljali na grad Loo, kjer je cesarica pozdravila kraljico vdova.

Združene države in Meksiko.

MEKSIKO 19. (Nemška kabelska družba) Meksikanski senat je danes v tajni seji odobril zahtevo Združenih držav, da se v Magdalena Bay napravi zaloga premoga. Že prej je bilo ameriskemu brodogradu dopuščeno, da ima v zalivu svoje pomorske vaje. Vlada v Washingtonu ni še odobrila klavzulo reciproci-tete, ki jo zahteva Meksiko.

Ameriški kongres in finančni položaj.

WASHINGTON 19. Predsednik Roosevelt je imel z voditelji obeh zbornic kongresa posvetovanje, da bi se za zboljšanje finančnega položaja izdale zakonite odredbe. Vsi parlamentarci so bili enoglasno mnenja, da se mora v novem zasedanju najprej pričeti s finančno zakonodajo; glede načina, kako naj se to izvrši, so bila pa mnjenja različna.

sego za nekaj, kar se ne vjema s Kristovimi nauki. Zato so jih pa tudi poslali v prognanstvo.

Odtgnani od domovine in od vsega, kar jim je bilo drago, so živeli življenje Robinzonov, ogibajoč se — do neobhodno potrebne — trdovratno slehernega stika z ostalim svetom. Pečali so se, kakor nekdanj doma, tudi tu z ribjim lovom, ki je zadovoljeval njih skromne potrebe.

Ena naselbina Uralcev se je nahajala in se nahaja morda še zdaj v Činasu, tam kjer se Čirčik, deroča gorska reka, izliva v Sir-Darjo.

V mestecu Činasu torej sem naletel na svojih lovskih in botaničnih izletih na te samotarje.

Ta Sir-Darja nudi krasno aliko. Pri polni vodi je včasih do 12 verst široka in spominja preje na jezero nego na reko. Lenovali svoje valove, ki so kalni od blata, ki na rodovitnosti ne zaostaja v ničemer za slovečim blatom Nila. Od desne strani se izliva vanjo burni Čirčik, ki je ob nalivih tudi skaljen od peska in gline, sicer pa čist kristal.

Rusija.

Splošen slovenski kongres.

PETROGRAD 19. V krogih državne dume pretresujejo vprašanje, bi li ne bilo umestno, da se skliče splošen slovenski kongres. „Novoje Vremja“ predlaga, da se povodom obletnice miru v St. Stefanu slovesno porabi v Petrograd vojaško deputacijo balkanskih Slovanov.

Kazenska razprava proti Steslju in drugom.

PETROGRAD 19. Javna kazenska razprava pred najvišim vojaškim kazenskim sodiščem proti generalom Steslju, Focku, Smirnovu in Reissu je določena na 10. decembra t. l.

Kijevsko vseučilišče zaprto.

KIJEV 19. (Petr. brz. ag.) Dijaki so radi prepovedi nekega shoda skušali obstruirati, za to je ukazal senat zapreti vseučilišče do 25. t. m.

Duma.

PETROGRAD 19. Na volitvi za podpredsednika dume so dobili: baron Mayendorf (baltiški ustavni monarhist) 269 glasov; knez Volkonskij (zveza ruskih ljudi) 259; Maklakov (kadet) 133 in Lvov (mirno obnove-ljenje) 101 glas. Knez Volkonskij je bil izvoljen namestnikom predsednika. za drugega podpredsednika pa baron Mayendorff.

Črtice o slovenski politiki.

S posebnim ozirom na bodoče deželnozbornske volitve na Kranjskem.

Lasciate ogni speranza.

IX.

Največi križ za Slovence je, da je politična in šolska uprava na Slovenskem največ le v nemških rokah, osobito na Koroskem in Štajerskem, a tudi na Kranjskem. V tej deželi n. pr. imata najvažnejši šolski referat (personalni in ekonomični) v rokah strastna nemška nacionala Kaltenecker in Praxmayer. Glava deželnemu šolskemu svetu je deželni predsednik Nemec Schwarz. Nekateri udje te korporacije so Slovenci, a kaj pomaga, ko nekateri teh, ker so odvisni od vlade, postajajo nezvesti svojim načelom in ko vsak trenutek ta ali oni njih nastopa sovražno proti Slovincem drugega mišljenja, pa naj je ta poslednji še tako zaslužen slovenski šolnik! Vprašamo: Kaj je storil Hubad, ta v neki dobi (ko je bil profesor v Ptuj) kre-meniti in čez vse energični slovenski pedagog, v svoji uradni službi za razvitek našega šolstva v narodnem obziru? Ali nam v tej svoji lastnosti ne zapusti drugega v spomin nego svoje „formalne stopinje“ problematične vrednosti? Ali Levca nič vest ne peče, da je mene pred časom v pokoj spravil? Cesar niso mogli doseči nemškutarski okrajni šolski nadzorniki, njegovi prijatelji, in česar bi si baron Hein s Schwarzem nikdar ne bi upala izvršiti, to se je doseglo edino le s pomočjo tega „...čudnega narodnjaka, odpadnika. Ali zaslužujejo taki možje, ki so bili pred svojim imenovanjem, vneta domoljubi, a sedaj v svoji uradni službi ne pišejo več slovenske besede, boljših atributov, izlasti če se o njih sliši, da glasujejo za to, da bi kak Velenemec a la Proft prišel za gimn. ravnatelja v našo belo Ljubljano?!! Ali tudi „Slovenski Narod“ me je — ker mi moje politično prepričanje ne dopušta biti njegov politični pristaš — napadal tako, kakor so me psovali v mladih letih nemškutariji in klerikalci! In tudi dr. Tavčar ni eporekal v seji deželnega šolskega sveta, ko se je nemški gromovnik neprenehoma drl nad menoj: „Noch heute reichen

Sie Ihr Pensionierungsgesuch, ich muss es schon morgen vor die Sitzung bringen!“ Ali mari ni to največja nadloga za slovensko ljudsko in srednješolsko učitelstvo, da je v takih nemških kremplih?!

X.

Da govorim o svoji osebi, zato imam tehničnih vzrokov. Znani so mi še raznovrstni slučaji svojih tovarišev, in lahko bi opisal njihovo neprijetno usodo, ki jih je doletela največ radi njih narodne značajnosti. Ali s tem bi jim morda škodoval, ker so še v aktivni službi. Sicer pa ni moja oseba tako malenkostna (naj mi c. čitatelj oprosti, da se malo postavljam!), da ne bi se smele na veliki zvon obešati krivice, meni storjene. Saj sem bil prvi slovenski učitelj z izpitom za slovenske in nemške meščanske šole, bil sem v prvi dobi sedanjih šolskih zakonov najjadrnejši branitelj teh zakonov, torej dovolj lojalen v tem obziru. Lojalen pa se sme imenovati tudi vsak Slovenec, ki se je in se še poteguje za narodno enakopravnost v smislu zakona od dne 21/12 1867. In med te Slovence se smem v veliki meri prištevati tudi jaz. Da mi je ta moja delavnost povzročila veliko neprimlik in naposled uradno vpokojenje, tega prepričanja mi ne vzame nikdo. Vlada seveda ni navedla v dotičnem dekretu teh razlogov. S kakošnimi razlogi me je nekako disciplinirala — po zakonu sicer uradno vpokojenje ni ustrašovalna kazen (marveč celo nekaka pohvala) — to je bilo že obelodanjeno po raznih časopisih („Edinost“, „Slovenec“, „Uč. Tovariš“, „Slov. zadruga“); kajti jaz, ki sem že zgodaj postal nekaka „javna oseba“, imam navado, da vse na veliki zvon obešam, če je ali če ni meni v prilog. Vpokojitveni razlogi ne navajajo nekakošnih faktov, da bi bil n. pr. to ali ono napačno storil ali to ali ono opustil. Vsi ti razlogi so le nekako zabavljanje moji osebi, le nekako zbadanje, okrašeno z opazkami o šolskih metodah, o pedagoškem taktu itd. Ako bi bil jaz fakično kaj zakrivil, ne bi se bil upal svojo pritožbo, naslovljeno na ministerstvo, poslati tudi v vpogled vsem slovenskim poslancem, kateri so celo v državni zbornici o tem interpelirali ministra, ki pa na to vprašanje ni dal odgovora. Tudi ne bi bil nastopil pritožbe na upravno sodišče, ako moja vest v stvari uradnega službovanja ne bi bila čista. Res, tudi na upravnem sodišču nisem ničesar opravil, ker tudi ta sicer nepristranska oblast varuje — vladno avtoriteto. Ali že ta okolščina, da se je dotični senat tega sodišča po dovršeni javni razpravi posvetoval še dve uri o tej moji stvari, mi je v precejšnje zadoščenje.

V K.

I. L.

Dogodki na Ogrskem.

Proti hrvatskemu jeziku v ogrski zbornici.

Budimpeštanski list „Az Ujsag“ poroča, da namerava ogrska vlada staviti predlog, da se sme v zbornici govoriti samo madjarski.

Kompromis med Madjari in Hrvati.

„Pester Lloyd“ javlja baje od kompetentne strani, da vesti o pogajanjih ogrske vlade s hrvatsko delegacijo ne odgovarjajo resnici, izlasti pa da ni resnična vest, da bi imel biti predsednik zbornice Justh posredovalec med dr. Wekerlem in hrvatsko-srbsko koalicio. Skupna vlada je solidarna z dr. om Rakodeczajem, in ako bi se imela vršiti kaka pogajanja, se to zgodi le z posredovanjem dr. Rakodeczaja.

„Pester Abendblatt“ pa piše povsem odkrito o možnosti kompromisa. — Na vsak

Imeli smo za seboj komaj par verst, že je vrgel Nikita svoj trnik — a ne za ribo, ampak za vesa kaj drugega.

„Oh, z zdravjem ne gre več; očividno je, da me hoče že zopet tresti mrzlica.“

„Vemo, kakšna mrzlica je to,“ mu je odvrnil Petrovič temno. „Zganja hočeš; tako tudi povej. Tvoje mrzlice Te ozdravijo vrati v peklu, grešnik.“

„No, no,“ je menil krotko Nikita; „ti tudi kadiš kako pipico.“

Kadar je dobil Nikita svojo čašico, je postal takoj zelo vesel in je zaklical: „Zapojva, bratec, pesmico.“

In Petrovič je iztrkal svojo pipo in je odvrnil s svojo neomajljivo ravnodušnostjo: „Zapojva.“

Zapela sta potem monotono, tožečo pesem, ki govori o daljnem, dragem Uralu, o njegovih gorah in gozdovih.

Deloma od zgovornega Nikite, deloma od drugih starih prebivalcev Turkestanca sem zvedel marsikako zanimivo pripovedko o zgodovini naseljenja Uralcev na bregovih Sir-Darje.

(Konec prih.)

način je izključeno, da bi hrvatsko-srbska kolicija privolila v to, da bi dr. Rakodczay posredoval. Ako bi ga takim priznala, bi s tem priznala sedanji politični položaj. Kakor stoji sedaj stvari o kompromisu, ne more o tem biti prav za prav še govora, ker ni ogrska vlada še izgubila nado, da bi mogla izposlovati revizijo poslovnika in s tem odstraniti obstrukcijo. niti je hrvatsko-srbska delegacija tako oslabila, da bi ona hotela ponuditi kompromis.

Ponudba ima priti od ogrske vlade in odstraniti se morajo vzroki, radi katerih je pričela obstrukcija. Doslej ni razun neobveznih razgovorov in ponudbe predsednika Justha oficijelno ni storjen niti prvi konak. Delegacija bo nadaljevala obstrukcijo, kakor doslej, samo ne utegne priti do burnih prizorov, ako bo predsedoval Justh.

Rusija.

Grof Witte v Bruselju.

Iz Pariza javljajo, da je grof Witte odpotoval v Bruselj in da se koncem tega meseca povrne v Petrograd.

Drobne politične vesti.

Rjörnson v Zagrebu. V tem mesecu pričakujejo v Zagrebu norveškega pesnika Björnstjerna Björnsona, ki bo v tamošnjem gledališču prisostvoval uprizoritvi njegove drame „Fallsistent“.

Češko duhovništvo proti zatiranju Slovkov. V soboto je bil v Pragi sestanek duševne elite čeških duhovnikov, pri katerem je govoril Hlinka, znani černoški župnik, o groznih razmerah na Slovaškem in o umoru v Černovi. Češki duhovniki so sklenili poslati v Rim spomenico, s katero se protestira proti madjarskim duhovnikom in Velemdjarsko škofu Parvy radi njihove sokrivde na „nemoralnem in nekrščanskem zatiranju slovaških bratov“. Besede univ. profesorja bogoslovja, dr. Droška: „Grozni pogled, ko so se objavila med morilci prsa okrašena zlatim križem škofa Kristove cerkve, ko se je predstavil nauka ljubezni valjal v krvi med rabeljni...“ — ta strašna obsodba škofa Parvy, ki je sokriv na černoškem umoru, je vzbudila buren aplavz. — Značilno je, da ni bila prisotna vsija duhovščina.

Nov, štirinajsti minister. — Praški „Hlas Naroda“ javlja, da je minister-ski predsednik baron Beck zahteval kandidata za novo ministerstvo listnico, ker je resort ministra Gessmanna socijalno-političnega značaja, dotim se novo ministerstvo ustanovi kakor ministerstvo za javna dela. Za to ministerstvo govori se o kandidaturi poslanca Kaftana.

Trgovinska pogajanja med Srbijo in Avstro-Ogrsko. V srbskih vladnih krogih se zatrjuje, da so trgovinske pogajanja na Dunaju v načelu že dovršena in da ni več spornih vprašanj med srbskimi in avstro-ogrskimi delegati, tako da se mora smatrati pogodbo kakor gotovo.

Organizacija nove milice na Kreti. Iz Kaneje javljajo, da se je osnovala nova milica, ki bo štela dva bataljona po 500 mož. Vsak bataljon bo imel štiri stotnije. Vsak Kretan, ki je dovršil 21. leto, ho moral eno leto služiti v milici. Z orožništvom ured šteje sedaj varnostna četa na Kreti 78 častnikov in 2332 mož.

Romunski kralj obolet. Iz Bukarešta poročajo, da je kralj Karol opasno obolet. Zdravniki kraljevi so brzojavno poklicali z Dunaja prof. Noordena.

Dnevne vesti.

Pogreb pok. Josipa Mankoča. Vest o grozni nesreči, ki je zadela rodobno Mankočevo, nam je došla v soboto zvečer ob 9. uri telefoničnim putem. Ali nismo si je upali priobčiti v pozitivni obliki, marveč smo jo za beležili le kakor govorico. Prehuda, pregrozna je bila ta vest in skušali smo uverjati sami sebe, da saj ni možno in vedno je še tlela v nas iskrica nade, da se morda vendar ni zgodilo najhujše. In vendar se je zgodilo najhujše, ki je pretreslo do globine duše vseh, ki poznajo to rodobno. Le oni, ki pozna to rodobno Mankočevo, ki ve, kaka harmonija vlada v tej družini, le ta je mogel pojmiti kakov vdarec je zadel s tragično smrtjo seniova družine, blagega Josipa: vdoro, brate, sestre in mnogoštevilno rodobno. In znjimi sočustvujejo v resnici in v globini duš vsi nešteti prijatelji, znanci in spoštovatelji rodobne Mankočeve, te rodobne značaje in — usmiljenih src, dobrotnikov.

To se je pokazalo najmanifestantne način na večeršnjem pogrebu. Točno ob 3. uri je prispel do javnega vrta mrtvaški voz podjetja Zimolo, ki je dovel pokojnikove zemске ostanke iz Šmihela pri St. Petru. Krsto so uslužbenici podjetja prenesli na gala-voz. Drugi voz pa je bil obložen z nešteto krasnimi vencami, temi vidnimi znaki ljubavi in spoštovanja. Toda največji dokaz simpatij, ki jih uživa rodobina Mankočeva, je podal velikanski spreved, ki je šel na tisoče žalovalcev iz vseh slojev mestnega prebivalstva brez razlike narodnosti. Pa tudi iz okolice in z dežele smo videli mnogo žalovalcev. Spreved se je pomikal do cerkve sv. Antona novega. Tu je gospod kapelan Guštin opravil mrtvaške molitve, na kar je nepregledna vrsta kočij spremljala pokojnika na njega zadnji poti na pokopališče pri sv. Ani.

Ta impozantni izraz vseobčih simpatij in ljubavi, ki je prišel večeraj do ganjivega izraza, naj bo rodobini Mankočevi v tolažbo v tej

brilki uri. In kakor žive v tržaških Slovincih ta čustva, tako bo živel med nami blag spomin na blagega Josipa Mankoča!

Tu pridodajemo še, da je bil pokojnik izlasti med starejimi okoličani zelo popularen še izza časa nekdanjega okoličanskega bataljona, v katerem je, hkratu s pokojnim voditeljem tržaških Slovincov, vitezom Nabergojem, služil kakor nadporočnik.

Himen. Poročil se je danes v Rojauu g. Josip Košmerlj trgovec z gospico Marijo Boletovo. Bilo srečno!

Način polemizovanja v „Slovincu“ je znan: Kadar ne ve stvarno odgovarjati, si skuša pomagati s tem, da nasprotniku podtika neresnične stvari in da ga skuša smešiti z zafrkavanji in osebnim zasmehovanjem. To je „Slovenčeva“ stara metoda, ki je vso razsodno slovensko javnost dovedla do prepričanja, da je s „Slovincem“ vsaka stvarna polemika kratko malo nemogućna.

Te svoje metode se je poslužil tudi v notici, s katero reagira na naš komentar k okrožnici škofa Nagla, naperjeni proti našemu listu. Mi smo v mirnem in dostojnem tonu konstatirali vrsto dejstev, „Slovenec“ pa prihaja s samimi neslanimi zafrkavicami, zabeljenimi tudi s pozitivnimi lažmi.

Mi smo nasproti škofovi okrožnici konstatirali dejstva:

1) da niti ricmanjsko vprašanje niti osebnostna afera dra. Požarja še nista rešena;

2) da so Ricmanjci dogovorno s škofom in namestnikom odpisali v Rim spomenico od 5. maja t. l. (že to dejstvo pobija popolnoma „Slovenec“ laž, da se je v Ricmanjih delalo za popoln odpad od vere), a da niso doslej dobili nobenega odgovora;

3) da dr. Požar ni suspendiran, ampak mu je zabranjeno le maševati, a to ne iz razloga, ki ga navaja okrožnica, češ, da se dr. Požar ni hotel pokoriti sv. Stolic, ampak radi tega, ker ni hotel podpisati od škofa Nagla zahtevane izjave, v kateri naj bi bil vzel na se vso odgovornost in ves odij ricmanjske afere;

4) da so v našem listu pisali o ricmanjski aferi skoro izključno duhovniki;

5) da škof Nagl ni nikdar resno poskušal, da bi med Italijani slično nastopil za „krščanska načela“, kakor bi hotel sedaj med Slovinci, da si se je verski indiferentizem med Italijani nerazumno bolj razširil, nego pa med Slovinci.

To so glavna fakta, ki smo jih povdarjali v našem komentarju. Ta fakta „Slovenec“ niti ne poskuša ni z eno besedo pobijati in je, uganjaje svoje burke, kakor kakov klovn smuknil molče mimo njih. Pri tem skuša zavijati in izvijati ter dokazati, da nas je zalotil na laži, češ: enkrat je rekla „Edinost“, da se večina duhovščine upravlja, da bi se Ricmanjci kar tako udali, sedaj pa da pravimo, da je del duhovščine de facto nastopal v prilog Ricmanjcev. Na to perfidno igro z besedami odgovorjamo, da mi nismo nikdar rekli, da večina duhovščine nastopa za Ricmanjce, ker čutiti v svojem srcu je jedno, javno nastopiti pa drugo. „Slovenec“ bo morda zopet kričal, da s tem žalimo duhovščino, češ, da jej podtikamo neiskrenost. Ali „Slovenec“ bi debelo gledal, ako bi smeli mi priobčiti razna pisma, ki smo jih prejeli po izdaji škofove okrožnice, v katerih izjavljajo postarni in zreli duhovniki, da se sili morajo udati. Neki župnik nam piše n. pr.: „Na svoja stara leta ne bi hotel biti suspendiran, a jaz čutim z vami slej ko prej.“

Še enkrat konstatiramo: mi smo pisali le fakta. „Slovenec“ pa prihaja na vsa ta fakta le s prisiljenim zatrkavanjem s „šribarji, ki se jim hlače tresejo“ z zasramovanjem z renegati in z grdo lažjo. Laž je namreč, nesramna, drzna, zavestna laž, da se politično vodstvo v Trstu zavzema za popoln odpad od vere v Ricmanjih, kajti resnica je ta, da se to vodstvo ni nikdar utikalo v ricmanjsko afero. V list „Edinost“ pa so pisali — duhovniki!

Kar pa se tiče blač, ki se baje tresejo šribarjem pri „Edinosti“, se zopet omejamo na konstatiranje dejstev. Prvo dejstvo bi bilo, da se šribarji pri „Edinosti“ niso nič bali priobčiti dobesedno vse okrožnice škofove. Drugo dejstvo pa je, da si „Slovenec“ ni upal priobčiti našega odgovora na rečeno okrožnico, namreč je iztrgal iz njega le par besed, iz katerih kroji svoje pajkade! Komu so torej tresejo hlače?! In k temu vprašanju se pridružuje se drugo: kdo je lojalnejši?!

Dvojna mera. V nedeljo dne 17. t. m. so imeli jestvinčarji, oziroma konsorcij jestvinčarjev izreden občni zbor, na katerem se je občni zbor vršil v edno na ta način, da se je čez pol ure po prvem sklicanju smatral pravilno sklican drugi občni zbor, ki je bil sklican ob vsakem številu. Predlansko leto so se naši trgovci radi tega pritožili pri namestniškem svetovalcu radi nerednega postopanja in sicer par dni pred občnim zborom ter so zahtevali, da se na tak način ne sme sklicevati in vršiti občni zbor. G. svetovalec je obljubil, da pregleda stvar in da ukrene potrebno. Občni zbor pa se je vseeno vršil na tak način kakor že prejšnja leta, t. j. pol ure po prvem neaklepnem zboru. Naši so to mirno gledali in pustili tudi še prihodnje leto; tudi letos, pred kratkim časom (3. nov. t. l.), se je občni zbor istotako vršil kakor že omenjeno. Vladni

komisar je bil prej in slej g. graf Dandini, ki ni nikdar v tem postopanju videl kršenja zakona ne kršenja pravil. Vedno mu je bilo prav, da si namestniški svetovalec navidezno bil družega mnenja, vsaj takrat, ko so se naši proti takemu postopanju pritožili. V nedeljo pa, glejte čudo: gospod grof se je nenkrat spomnil, da tako postopanje ni pravilno. Občni zbor bi moral biti ob 3 uri pop, ali takrat je bila udeležba tako pičla, da ni bilo treba členov niti šteti, da se je konstatovala nesklepnost. Čez pol ure je bila razmeroma velika udeležba; menda je bilo samo dva ali trikrat tak slučaj, da je prišlo toliko zadrušnikov na občni zbor. Ampak kdo so bili ti? Bili so po veliki večini (vsaj 75 odstotkov) Slovinci, in to ni bilo menda g. grofu prav. Ko je predsednik g. Robba otvoril občni zbor, se je prvi oglašil za besedo g. vladni zastopnik in je kratko in malo izjavil: „Radi važnosti dnevnega reda se ne bo danes vršil občni zbor, ker je nezakonito sklican“. K temu je on citiral dotični § pravil, po katerem je to zabranjeno. Na to je predsednik začel govoriti in med njegovim govorom se je g. Josip Prelog prijavil za besedo, ali predsednik mu je ni hotel dati, ampak je zaključil, oziroma razpustil občni zbor. G. Prelog je na to vprašal vladnega zastopnika, zakaj se je dosedaj dovoljevalo na tak način občne zbere, a se danes to ne dovoljuje? Vladni zastopnik je odgovoril, da se je to dovoljevalo, ker je bil to nekaj usus, a danes pa smatra dnevni red tako važnim, da tega ne more dovoliti, na kar so začeli zadrušniki protestirati, a vladni zastopnik jih niti poslušati ni hotel, ampak se je odstranil. Komentarja bi skoraj ne bilo treba, posebno še, ker smo omenili, da so bili Slovinci v tako ogromni večini. Opozorjamo pa na to postopanje g. namestniškega svetovalca, da naj sledeče malo razmišljajo. Zakaj ni vladni zastopnik takoj protestiral proti takemu sklicevanju, ko je dobil vabilo v roke, ker je bilo jasno natiskano, da se bo občni zbor zopet tako vršil, kakor prejšnja leta? Saj je imel vendar celih 14 dni časa, da bi o tem lahko razmišljal. Zakaj ni vladni zastopnik takoj ob 3. uri naznanil, da je vsak nadaljni občni zbor nemogoč, ko je predsednik konstatiral, da ni zadostno število vdeležencev, ne glede nato, da bi bil v takem slučaju drugi občni zbor (čez pol ure) neopravičen, tudi v slučaju, da bi bil sklicen. Menda zato, ker ni predvidjal tako mnogoštevilne udeležbe neljubih mu obrazov. Sedaj pa se vprašamo g. grofa, ali smatra prejšnje občne zbere veljavnimi? Ali smatra volitve veljavnimi itd., kajti vse, kar se je tekom 5. let zgodilo, se je zgodilo vse na tisti način, ki ga je on proglasil nezakonitim. In vendar je bil on tisti, ki je vladno zastopal. — Dvojna mera!

Sličica slovenske narodne mlačnosti. Prijazno jesensko solnce me je izvalilo s svojimi blagodejnimi žarki v svobodno naravo.

Pograbil sem svoje kolo, sel nanje in hajdi v večno lepi svet. Po deloma še zelo blatni cesti prispel sem v Škoflje. Že davno sem si namreč želel ogledati si tamošnji premogovnik, ki ni sicer velik, pa daja vendar izvrstnega premoga, ki po mnenju strokovnjakov zastaja le malo za angleškim. Le škoda da razpada, ko je prišel v dotiko z rakom, v prah, kar povzroča, da mnogi nevednezi nimajo zaupanja vanj. Nikakor pa ni moj namen delati reklame za istega, saj mi že naslov kaže nekaj drugega.

Z dvema tovarišema sem se podal v Vremski Britof k vodstvu rudnika. Hoteli smo si ogledati rov, ki je tam na desnem bregu znane reke, ki se pri Škocijanu izgublja v podzemlje. V rov nismo mogli, ker ga ravno popravljajo, vendar sem videl marsikaj zanimivega. Prijazni g. ravnatelj nam je razkazal rudnine, ki tvorijo tam razne zemeljske plasti. Pogovor se je sukal o raznih geoloških vprašanjih in problemih.

Toda odhajal sem užaljen, ranjen na svojem narodnem ponosu. Ogledovaje si razne zgradbe in naprave, ki se tam dvigujejo, zagledal sem napise:

„Kohlen-Werk Adria“,

„Steiger-Stube“, „Kanzlei“ itd.

Slovenskega napisa nikjer! Po katerem pravu se da to opravičiti? Res je gospod podjetja Nemec, toda njegov rudnik je na slovenskih tleh, na tleh, kjer so prelivali naši predniki svojo srčno kri, ko so mogočni Germani v imenu civilizacije, svobode in napredka tlačili nas in nam krtili najelementarnejše pravice.

Ni-li izvešanje takih napisov naravnost atentat na nas in naš zatirani jezik?! Kjer so drugorodci gospodarji, se ne drzne nihče kaj takega. Pri naših sosedih to ni možno. Le slovenska para molči in uči se vseh jezikov, da se ne zameri višjim krogom. Mnogo smo sami krivi. Ljudstvo nima potrebnega narodnega ponosa. Inteligentnejši krogi pa cepijo svoje moči ter ubijajo zmaje liberalizma in klerikalizma s polnimi vrči Bakove in Gambinove kapljice. Vzdrami se slovenska raja, postavi se, tem skrunjavateljem tvojih svetih čustev po robu, ako ne marajo spoštovati svojih rediteljev! Glede napisov kakor so navedeni, pa začni meriti z isto mero, kakor merijo nam Tervoni v Mariboru in sinovi avite bruture v Trstu!

Ce se oni drznejo v narodnostno mešanik krajih tako barabsko postopati in teptati

pravico z nogami, smemo to tudi mi na svojih lastnih tleh.

Deviza nam bodi:

Proč s tujimi napisi! Na svoji zemlji zahtevamo slovenske napise, slovenske table.

Za sedaj dovolj. Drugič pa kaj več.

Rodoljub.

Črtice o slovenski politiki. „Narodni Listy“ se pečajo s serijo naših uvodnih člankov „Črtice o slovenski politiki“. Pišejo, da tržaška „Edinost“ razpravlja v vrsti člankov o slovenski politiki v minulosti, da bi pokazala, po katerih potih ima postopati prihodnja politika slovenskih poslancev na državnem zboru. Po preglednem reasumiranju naših navedb o slovenski politiki, zaključujejo „N. L.“ vsklikom: „Slika zares žalostna!“

Prvi veliki planinski ples v Trstu. Gotovo je še v spominu vsakemu udeležencu krasna prireditev, ki se je vršila v Ljubljani v letošnji predpustni dobi in ki je toliko po ogromni udeležbi kolikor tudi po vseh pripravah toli sijajno izpala.

To je bil priljubljeni veliki planinski ples, ki ga prireja „Slovensko planinsko društvo“ vsako drugo leto in čegar čisti dobiček je namenjen raznim napravam po gorah in planinah ter podzemeljskih domovih naše slovenske domovine.

Ker v prihodnjem letu veliki plan. ples v Ljubljani odpade, a se je izrekla občna želja, da bi se z ozirom na novo železniško zvezo z Gorenjsko vršila ta prireditev v Primorju, in če le možno v Trstu, ustregla je tej želji tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ in ukrenila že vse potrebno v častno izvršitev iste.

In tako se bo vršil

prvi veliki planinski ples v Trstu dne 1. febr. 1908.

za katerega delajo, kakor čujemo, že sedaj velike priprave.

In zopet demonstracija. „Lega patriottica della gioventù triestina“ je imela sinoči v svojih prostorih v ulici dell'Istituto shod v protest proti tendencioznom poročanju tukajšnjega italijanskega časopisja o dogodku, izvrševšem se minolega petka zvečer, ko so namreč iz prostorov „Leghe“ streljali z revolverjem na demonstrante, ki so lučali kamenje v okna rečenih prostorov. „Piccolo“ in njegovi pajdaši so namreč poročali, da so iz prostorov „Leghe“ streljali še predno so demonstrantje prav prišli pod ista okna in ne da bi bil kdo demonstrantov provocal.

No, o priliki tega protestnega shoda se je bilo zbralo v ulici dell'Istituto in na trgu della Barriera vecchia nekaj italijanskih liberalnih mladičev. Bilo jih je kakih 80 do 100 njih. Policija je bila z obilnim številom agentov in redarjev poskrbela, da bi ne prišlo do kakega spopada. In res se je vse izvršilo mirno. Okolu 10. ure in pol so se na ulici čakajoči mladiči dvignili in šli so — tiho, brez vsakega vsklika — po ulici della Barriera vecchia, po Corsu, po ulici sv. Antona novega, di Torre bianca. Giosuè Carducci do kavarne „Ai volti di Chiozza“, kjer so se razšli.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Bivši vtopljenec aretoval tatu. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, kako je dne 4. t. m. zvečer neki človek padel v morje na obrežju del Mandracchio. Nesrečnega so bili potegnili iz vode, vendar mu niso mogli rešiti življenja. Naslednji dan sta dva mladeniča v mrtvašnici pri sv. Justu izjavila, da je vtopljeni njiju 66-letni oče Fr. Trani, doma iz Pirana in v službi pri tržki Faccanoni & Ci. A dan pozneje se je doznalo, da je njiju oče živ in zdrav in da dela v Seshanu. In da je resnično živ in zdrav je Fran Trani sijajno dokazal pred večeršnjim. Zasačil je namreč 32-letnega kurjača Rinalda D., ki je doma iz Chiozzie in je v službi tržke Faccanoni & Ci., ko se je bil spustil v neko barko te tržke in hotel tam vkrati 25 metrov dolgo in ravno toliko kron vredno vrv. Fr. Trani — ki je bil proglasen za mrtvega — je pa tatu prijel in ga potem izročil redarjem. Obenem je Trani povedal na policiji, da je pred par dnevi bila vkradena 25 metrov dolga in 10 K vredna vrv, teden prej pa neka 70 m dolga in 30 K vredno vrv. — Mislili so, da sem res mrtve — je dejal in zato so vkradli. Sedaj pa ne bodo več, ker sem jim dokazal, da sem še živ! — Dejaj je še, da sumi, da je Rinaldo izvršil obe prejšnji tatvini.

Nevarno prenočišče si je bil predsinončnim izbral 26 letni Ernest Kolarič, stanujoči v ulici dell'Eremo št. 455. Srečda je to jako daleč. Posebno daleč se je pa zdelo Kolariču predsinončnim, ker se ga je bil v mestu prav pošteno nalezl. No, da bi ne hodil tako daleč, je legel v ulici dei Piccardi in tam zaspal. — A ko se je večeraj v jutro zbudil, ni imel več v žepu novčarje, v kateri je imel — ko je legel — 14 kron denarja.

Nevarna družba. 64 letni mizar Lovrencij Corsi, stanujoči v ulici della Barriera vecchia št. 6, je šel predsinončnim večerjat v neko ljudsko kuhinjo v ulici del Tintore. Tam se je njemu — 64-letnemu starcu — pridružil 15-letni mladenič. Ko sta povečerjala, sta ostala skupaj pri mizi in sta lepo kramljala. Posebno zgovoren je bil dečko. Starec ga je pazljivo poslušal in ga pri tem gledal v obraz. Mari bi mu bil gledal na roke! Kajti meij pogovorom se je ena mladeničevih rok utihotapila v starčev žep in vzela

iz istega novčarka, v kateri je bilo 24 krou densrja. Še le poznaje, ko je bil dečko že odšel, je stari Lovrencij konstatoval, da nima več novčarke. Šel je na policijo in tam prijavil dogodek.

Se en tat, ki je kradel vrvi. Na plavajočem dvigalu (pontone) trdke „Adriatica“ je pred nekaj dnevi zmanjkalo za 300 K raznih vrvi. Včeraj je bil aretovan 25-letni mornar A. G., ki je bil v službi na rečenem dvigalu, ker je na sumu, da je on odnesel rečene vrvi.

Vtopljenec. V nedeljo v jutro so našli v morju nekje pod Škedenjem mrtvo truplo približno 40—50-letnega moža. V ponedeljek v jutro je dala policija mrliča fotografirati, a včeraj predpoludne je bil prenešen na pokopališče pri sv. Ani in tam zakopan.

To vam je zastopnica nežnega spola! Predsinočnim ob 11. uri so našli v ulici delle Zuderche ležečo na tleh pijano 32-letno Ano G., ki je izgnana iz Trsta. Ta ženska je policiji dobro znana. Nešteto krat so jo že našli pijano ležati na tleh in več nego 20 krat je bila že zaprta v opazovalnico umobolnih, kamor so jo prenesli tudi predsinočnim. Ker je ni hotel noben izvošček peljati, so jo morali štirje možje nesti do bolnišnice. Izvoščeki je namreč nočejo v kočijo, ker jim vse onesnaži, raztrga ali razbije in imajo potem od tega le sitnosti in troške.

Malá tatvina. 39-letni dninar Peter K., stanujoči v ulici del Molino a Vapore, je bil predsinočnim ob 6. uri aretovan v neki beznici v ulici di Crosada, in sicer na zahtevo služkinje iste krčme, 63-letne Marije Prosen. Ta ga je namreč dala aretovati, ker da jej je vkradel 4 kroune drobiža, eno naramno ruto, vredno 3, in eno ruto za na glavo, vredno 2 krouni. Na policiji so pa res našli pri njem obe Mariji okradeni ruti, a denarja ne. Petra so pridržali.

Koledar in vreme. Danes: S. Felika Valois spoz. Jutri: Darovanje Marije Device. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 10° Cels. — Vreme včeraj: Lepo, vester.

Smešnica. Lepa nada. — Ženin: Jaz si še vedno ne upam, povedati tvojemu očetu, koliko dolga da imam. — Nevesta: Kaki strahopetci ste pač vi moški! Oče si tudi ne upa, govoriti tebi o svojih dolgovih.

Društvene vesti in zabave. Predavanje. Pri nocojšnjem sestanku škad. fer. društva „Balkan“ predava tov. M. Obersnel „o problemu podržavljenja“. Gostje dobrodošli!

Podružnica sv. Cirila in Metodija v Sv. Ivanu pri Trstu vabi na dramatično predstavo in ples ki bode v četrtek 21. novembra 1907 ob 4. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Sv. Ivanu. — Predstavljal se bode „Stari Ilija“, izvirna narodna igra s petjem v treh dejanjih. Spisal Ignacij Borštnik. — Cene: Vstopnina 60 stot. za osebo. Sedeži: I. reda po 40 stot., II. reda 20 stot. Ker je vsi dohodek namenjen našej prekoristnej šolski družbi, se radodarnosti ne stavijo meje. Vsi sedeži se bodo kolekovali z narodnim kolekom 2 stot. — NB. Sedeži se prodajajo v „Narodnem domu“ v Sv. Ivanu v sredo ves dan in v četrtek predpoludne. Blagajna se odpre ob 3. popoldne.

Naše gledališče. V nedeljo se uprizorita na našem odru dve noviteti: ruska drama „Tuji krah“ Ivana Turgenjeva in izvirna slovenska enodejanka „Egoizem“ Zoltke Kveder-Jelovškove. V obeh igrah nastopi kakor gost slava slovenska umetnica, gospa Danilova iz Ljubljane. Predstava se vrši v abonementu pri navadnih cenah.

Narodna delavska organizacija. N. D. O. sklicuje za četrtek, dne 21. t. m. ob 10 uri in pol predp. shod te ž a k o v. Na istem se bo razpravljalo o važnih stanovskih stvareh.

N. D. O. pripravlja za prihodnje dni shod vseh narodnih vratarjev, ki so eden najbolj potrebnih delavskih stanov. Dan priobčimo te dni.

Darovi. Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti daroval je gosp. Martin Dušeno K l.

V počestčenje pok. Josipa Mankoča so darovali:

Anton Kalister 20 K za možko podr. sv. Cir. in Met., gosp. Edvard Horak 20 kroun za možčnico, oboitelj g. Bartol 10 kroun in odbornice ženske podr. sv. Cir. in Met. 10 kroun za žensko podr. sv. Cir. in Met., gosp. dr. Gustav Gregorin 20 kroun in gosp. Gracijan Stepančič 20 kroun za dijaško podporo društva v Trstu. Te svote hrani uprava „Edinosti“. Dalje sta darovala v isti namen za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija g. J. Mahne 20 kroun in Sr. Bartel 10 kroun.

V nabiralniku družbe sv. Cirila in Metodija v gostilni del. kous. društva pri sv. Jakobu se je nabralo 16 kroun za tamošnjo podružnico.

Vesti iz Goriške. x Ponočna straža. V Gorici se je ustanovil konsorcij z namenom, da uvede z novim letom organizirano nočno stražo za prodajalnice. Tako stražo oskrbujejo sedaj trije pazniki na lasten račun, ki kontrolirajo po noči prodajalnice le onih trgovcev, s katerimi so se pogodili. Potrditi se mora, da opravljajo vestno svojo službo. Novo podjetje napravi za svoje uslužbence poseben pravilnik

in varovalni cenik, kateri potrdi municipij kakor politična oblast prve vrste. Pazniki bi torej imeli tudi nekako moč in oblast v določenih slučajih.

x Pelagrozarij za Furlanijo. Odbor za ureditev pelagrozarija v Goriškem je imel v ponedeljek pod predsedstvom okrajnega glavarja gradiščanskega občni zbor. Ta je naznanil, da znaša do sedaj glavica, nabrana za to človekoljubno podjetje, K 84.005.27. Princesinja Hohenlohe je zbrala sama K 12260, drugi darovi znašajo K 12.705.67. Veselica, prirejena v ta namen 9. junija t. l. v Gradiški, dala je čistega dobička K 3537.05. Deželni zbor je dovolil za to leto K 10.000. vladina podpora iznaša pa K 20.000. Poljedelski minister je nakazal za poskušno obdelovanje zemlje in za brezplačno razdelitev turšičnega semena na otoku Morosini K 1050. Ta podpora se poviša prihodnje leto na K 4000 in seme se bo razdeljevalo povprečno za 20 njiv v vsaki občini. Poročevalec je naznanil, da se je začela razširjati pelagraz tudi v Brdih, v krajih, ki mejijo na nižino.

Sedaj pa malo opazko. Lshi vedno trdijo, da jih zatira vlada, da jim ne daje potrebnih podpor in enake rekriminacije. Iz kratkega poročila je pa razvidno, da je vlada za furlanski del dežele jako radodarna. Pripoznavamo, da so ubogi furlanski koloni, ki jih zatirajo in tlačijo vsemogočni laški latifundisti, podpore več nego potrebni in jim iz srca privoščamo še večje vladne dobrote, da se le rešijo iz krempļjev svojih oderuhov, ki imajo veleitalijansko idejo vedno na jeziku, a svojih rojakov ne poznajo. Po vsej pravici pa smemo zahtevati, da priskoči vlada tudi potrebnim slovenskim deželanom na pomoč in se jo drzemo vprašati kak znesek je darovala revnim pogorelcem na Ponikvah, ki so brez strehe in tudi gladujejo?!

Vesti iz Kranjske. Trubarjev doprni kip je modeliral Svitoslav Peruzzi. Te dni ga ulije v mavec in razstavi v Ljubljani pri Schwentnerju.

Iz občinskega sveta ljubljanskega. Iz Ljubljane se nam poroča: Občinski svet je imel v ponedeljek zvečer izredno sejo, v kateri se je med drugim zavedu sv. Nikolaja v Trstu dovolila podpora 100 kroun. Vršila se je potem volitev novega upravnega odbora Mestne hranilnice. Ker se obč. odborniki Josipa Prosenca, ki že nekaj časa v občinskem svetu igra prav čudno ulogo, ni sprejelo več v listo odbornikov, začel je le-ta v zvezde kovati svoje zasluge za mestno hranilnico ter se je ljuto razkorščil nad mestnim zastopstvom. češ, da valed upliva župana Hribarja načelno odklanja vse njegove nasvete, če so še tako važni za mestno upravo. Ako bo vlada to mirno gledala, morala se bo na drugem mestu pregovoriti resna beseda. (Občinski svetniki burno protestirajo proti Prosenčevi izjavi. Klici: „Škandal, žandarje kliče v dvorano, to je pravi škandal!“) Župan Hribar je odločno zavrnil Prosenčeva sumničjenja glede mestne uprave ter izjavil, da se mestni upravi ne more očitati nobene nepravilnosti. Vlada naj le pride kontrolirat, se bo vsaj videlo, kako drzni in neutemeljeni so Prosenčevi napadi. Prosenec seveda ni bil več izvoljen v upravni svet hranilnice. Občinski svet je potem po daljši razpravi odobril računski zaključek mestnega zaklada. Ko se je koncem seje Prosenec zopet oglasil za besedo in hotel interpelirati župana Hribarja, je-li res hoče državnozborska zveza južnih Slovanov obstruirati nagodbo z Ogrsko, zapustili so občinski svetniki ostentativno dvorano, valed česar je predsednik javno sejo takoj zaključil.

Postajenačelnik Guttman gre v pokoj. Kakor se nam iz Ljubljane poroča, stopi načelnik ljubljanske postaje južne železnice, višji nadzornik Evgen Guttman, dne 1. decembra valed bolehnosti v stalni pokoj. — Guttman, ki je dolgo vrsto let bil na čelu ljubljanske postaje, bil je vselej odločen narodnjak ter je bil valed svojega koncilijanskega značaja splošno priljubljen.

Električna cestna železnica v Ljubljani imela je, kakor se nam po uradnih virih poroča, v preteklem poslovnem letu 50.563 kroun in 44 stot. primanjkljaja. Cestna železnica je — kakor znano — privatno podjetje ter prejde v štiridesetih letih brezplačno v mestno last. Ogromni primanjkljaj je pač v prvi vrsti posledica nerodne železnične uprave, ki nikakor ne odgovarja zahtevam občinstva.

Nov šport. V Ljubljani se je ravnokar osnoval „Slovenski športni klub“, ki si je med drugim stavil nalogo, da zgradi na mestnem posestvu Tivoli moderno sankališče ter da tudi v Ljubljani udomači ta lepi in zdravi zimski šport. Z gradnjo sankališča se je že pričelo.

Na „ofceti“ zastrupljen. V ljubljanski bolnici je umrl pretečeni ponedeljek bajtar Alojzij Božič, ki je pred nekaterimi dnevi pri

Marija Bole
Josip Košmerl, trgovec
poročena.
ROJAN, 20. novembra 1907.

Trgovina s pohištvom **Peter Jeraj** Trgovina s pohištvom
ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah.

Jadranska banka
v TRSTU, Via S. Nicolò št. 9 (lastno poslopje)
je zvišala obrestno mero vložnih knjižic
počenshi od 20. novembra 1907 od 4%
4 1/2 %
2% rentni davek plačuje banka sama. Upravni svet.

Velika izbira **Pohištva**
Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slike zrcala, stolice, popolno pohištvo za kuhinje in tudi posamezni kosadl.
Trst, via Chiozza 8
(Rudeče table)
VITTORIO DOPLICHER
Najnižje cene.

Glogowski & C°.
TRST, Capo di Piazza2 (Corso)
Edina koncesijonirana Sola
za pisanje na pisalni stroj
Podučujejo izvežbane učne moči.
Brezplačno posredovanje za namestitev.
Vpisanje vsaki dan. Veliki higijenični šolski prostori.
TELEFON 1770

Nova steklarnica
Attilio Pizzorno
Trst, ulica Giuseppe Parini 6
Uglajeno steklo, zrcala, kristali.
Zarezanja, posrebovanja itd.
Izvršba precizna.

Giulio Zanolla
krojačnica
TRST — ulica Torrente 32
Izdeluje po meri. — Moderni kroj.
Točna izvršitev. — Cene zmerne.

MERKUR
J. ULČAKAR & Co. - Trst
Telef. 1874 — Via Nicolò Macchiavelli št. 19 — Telef. 1874
Komisije. - Zastopstva. - Informacije.
Zaloga raznovrstnega kolonijalnega in drugega blaga.
ZAHTEVAJTE CENIK

EDINA ZALOGA PO NIZKI GENI
ženskih in moških oblek
Giorgio Jess
TRST
ulica Barriera vecchia št. 15.
Ženska krila glid. 2, 2.50, 3.80, 5.50
Ženski jopiči 4.50, 6.50, 8.50
Ženski paletot 7.50, 9.50, 12.50
Mantilje, površniki, nepremočniki, bluze, tudi za deklice in otroke.

Prva trgovinska tvrdka
ALBERTO COEN
Trst - ulica Parini št. 4 - Trst
VELIKO SKLADIŠČE JESTVIL
Alpsko maslo po K 2.80 kg. Kava, Sladkor, Riž, Napojška zmes, Kakao, Cokolada, Ojje iz oljk ali bombaža itd. itd.
Pošiljatelj s pošttnimi zavoji, po vsej deželi poštne prosto. — Pisma naslovljati na **ALBERTO COEN — TRST.** Cene najzmernejše.

Prilika!! Okoristite se!!
V ulici Beccherie št. 3
najdete v veliki izbiri
okvirje vsake vrste in delalnico
za povečanje fotografij
po najnižjih cenah.

Tovarna pohištva
v TRSTU
ulica della Tesa
št. 46
ZALOGA
Piazza - -
Rosario št. 1
KATALOGI, NAČRTI IN
PROBAČUNI NA ZAHTEVO.

MACHINE & C°.
Koncesijonirana pisarna za
trgovske informacije
in iztirjevanja
ulica Molin piccolo št. 8
Dopisniki v vseh mestih sveta.

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopeli
Cena zmerna. Počitaj & Jugi**HOTEL BALKAN**

neki „ofceti“ v Medvodah zavžil strup. —
Državno pravdnštvo je uvedlo preiskavo.

Vesti iz Stajerske.

Obsojen je bil v Celju posestnik Pedgoršek iz Terziš v trimesečno težko ječo, ker je radi malenkostnega prepira z revolverjem streljal na svojo ženo, katero pa ni zadel.

Spremenitev krajevnih imen. Mini sterstvo za notranje stvari je dovolilo, da se imenuje občina Cerkevnik v Slov. Goricah odslej Sv. Anton in občina Koračice v ormoškem okraju Sv. Tomaž (pri Ormožu).

Volitve v brežiški okrajni zastop bodo v kratkem razpisane. Nade je, da ta okrajni zastop po dolgem boju pride vendar v slovenske roke.

Gospodarstvo.

Obdarovanje konj na Tolminskem. Dne 10. septembra t. l. se je vršilo obdarovanje konj v Tolminu.

Ob 10. uri predpoludne se je sestala za to določena komisija. Navzoči so bili: poveljnik glavne žebčarske postaje v Gradcu; poveljnik žebčarskega oddelka iz Sela pri Ljubljani, gosp. conte Panigaj, gosp. vitez Tosi kakor zastopnik dežele in g. zastopnik iz Istre. Navzoč je bil tudi gosp. c. kr. živinozdravnik Martelanc. Da si se je privelo večje število konj nego lanskega leta, vendar vdeležba ni odgovarjala številu konj v našem okraju. Sicer pa se mora priznati, da je bil material boljši.

Res je, da ni bilo videti tako rejenih, osnaženih, in lično podkovanih konj, ter da je bilo videti na prvi pogled, da naši posestniki konjerejci ne znajo svojih konj tako voditi in postaviti, kakor je to drugje navadno in kakor mora biti ako se hoče napraviti takoj dober vtis, kar je neobhodno potrebno toliko na posamičnih razstavah, kolikor na prodaji sploh, bodisi na sejmu ali doma, vendar se mora priznati, da se je konjereja zboljšala, ker je bilo videti večinoma konje dobro postavljene, močnejših kosti in dobrih, trdnih in zdravih kopit.

Živali, ki so v poletnem času na paši, posebno na pašnikih bolj strmih leg, zadržujejo bolj razvite kite, trdnjše kopita, ter so sploh bolj trpežne; kar znajo vpoštevati toliko kupovalci s Kranjskega in Koroškega, kolikor iz Italije, ki tudi dražje plačujejo take vrste konj.

V tem oziru se pri nas lahko še vedno napreduje, čeprav se je število pašnikov, posebno vsled razdelitve občinskih zemljišč, izdatno skrčilo. Pri tem se mi zdi umestno omeniti, da ima razdelitev občinskih pašnikov večinoma dobre posledice, ker se razdeljeno zemljišče boljša, kar se posebno lepo vidi pri Zatočmincih, Volčanih, Idričih itd. Ima pa tudi svoje slabe strani. Tako je omejena pašna spomlad, kar za naše razmere ni koristno, ker predno se na spomlad žival odpravi na visoke planine, skrbeti je za to, da se polagoma privadi paši. Takojšnji prihod od suhe krme na zeleno, je nezdrav. Zato živina trpi v prvem začetku. Pomagajo si sicer razumnejši živinorejci s tem, da navadno 14 dni pred odhodom na planine, polagajo seno in zeleno travo pomešano. To je v sedanjih razmerah najcenejši način, ki pa niste vrednosti za razvoj in vtrjenje živine, kakor pa včinek paše na planem, kjer se žival privaja hoji in utrja proti slabemu vremenu, kar je izlasti za teleta in junice ter za žrebeta neobhodno potrebno.

Kolikokrat se ne dogaja slučaj, da mora posestnik živine, ki je pred 14 dnevi gnal na planino, živino odvesti domov, da mu ne pogine.

Tudi pri nas pride s časoma do tega, da se posestniki, živinorejci v krajih, kjer so se občinska zemljišča razdelila in v bližini vasi nimajo pašnikov, združijo v posamične zadruge, da si napravijo iz primernih zemljišč pašnike za spomlad, predno se žival odvaja na planine, in za jesenski čas, ko se jo dovađa domov.

To je potrebno toliko glede prihranitve suhe krme, kolikor radi vtrjenja živine in zdravlja sploh, kar pač posredno vpliva ne samo na denarni položaj posamičnih posestnikov, ampak tudi na zdravje prebivalstva, ker le od zdrave živine je zdrav pridelek.

Opustitev skupnih pašnikov pa upliva slabo posebno na konjerejo. To se je očitno pokazalo posebno na Češkem.

Pred razdelitvijo občinskih pašnikov imeli so tam konje močnejših kosti in večje rasti. Slovci so daleč okrog. Vsled razdelitve pašnikov uvela se je konjereja večinoma brez vpoštevanja potrebe primernih pašnikov.

Materijal se je poslabšal. Država si je pomagala s tem, da se je pričelo uvajati iz drugih držav žrebce krepkejših pasem. Ker pa včani ni bil primeren žrtvam, delali so se nadaljni poskusi. (Pride še).

Razne vesti.

Trgovinska gimnazija v Bolgariji. Bolgarskemu sobranju bo v kratkem predložen zakonski načrt o ustanovitvi trgovinske gimnazije, in za to se bo od sobranja zahtevalo kredit 250.000 dinarjev. Ako vsprejme sobranje ta načrt, kar je skoraj gotovo, tedaj se prva trgovinska gimnazija ustanovi v Bargasu.

Kakor se nam poroča, zvišal je upravni svet Jadranske banke, obrestno mero vložnih knjižic od 4% na 4 1/2% in sicer počeni od 20. t. m. Glej inserat na III. strani.

Te dni se je odprla na novo prodajalnica manufakturne blaga v ulici delle Poste št. 110.

Novi lastnik gosp. Anton Contento obljublja, da bode imel v zalogi izbrano blago po najnižjih cenah. S tem da bode dobival blago ravnanost iz prvih tovarn, zamogel bode kljubovati vsaki konkurenci. Za jesensko in zimsko sezono nudi bode vsakovrstnih novosti, poleg tega pletenine, nogovice, moderce, drobnarine itd. To prodajalnico priporočamo.

Mlad deček z dežele z dobrim spridevalom išče službo. Naslov: Kollman, trg Goldeni št. 11. 1487

Kadi odpotovanja proda se glasovir, divan (kanape) in zreslo po jako nizki ceni. Naslov pove Inseratni oddelek Edinosti. 1491

Odda se v najem soba in kuhinja v družbi. Naslov: Chiadino št. 935, prišlije. 1493

V prodajalnici zgotovljeni obleki in blagu za moške obleke in v an Simi Trst, ulica Barriera 32 v hiši lekarne Picciola, sprejmejo se sedaj naročila za moške obleke in drugo potrebno za bližnje praznike Vseh Svetih n Božič proti naračunu in plačilu na obroke. 1344

Ces. kralj. priv. TOVARNA Čokolade v Lovosicah

Podružnica v Trstu ulica Commerciale

priporoča svojim P. N. kupovalcem

zbirko za božične praznike

založeno v lepih kartonih

Cena: 2, 4, 6, 8, 10 in 20 kron.

Velika zaloga finih in cenih čokolad, kakao-praška, roksdropsa, FOURREES in finih čokoladnih sladčic po vsakovrstnih cenah.

Posebne cenike o marmeladah in figovi kavi na željo zastoj.

Naročila: Podružnica TRST **Gustav Schwarz**, ulica COM-MERCIALE 2

One gospe, katerim lasje izpadajo, ali pa nimajo istih zadostno razvitih, naj pridejo v

COIFFEUR des DAMES

FERD. ANKELE prej asistent c. kr. dvornega „COIFFEUR des DAMES“ na Dunaju.

Trst, ulica San Nicolò 34, vogal ulice San Antonio, mezzanin.

Specijaliteta: valovljanje lasi, barvanje in sušenje istih s pomočjo električnih aparatov in negovanje rok. — Sprejme vsakovrstna dela, ki spadajo v to stroko, od navadnega čopa do najfinejšega bandeux in spremembe.

Trgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

VELIKA IZBERA iz barvanega fuštanja za srajce in obleke, pletenine, kravate moderci in razne potrebščine; srajce za moške bele, barvane in fuštanjaste. Ovrtniki ovratnice zimse maje za ženske in moške in konfekcionirano blago za delavce.

V soboto 22. t. m. odpre se na novo

Prodajalnica manufakturne blaga in drobnarine

Antonio Contento

Trst, ulica Poste št. 10 (vogal ulice Valdirivo)

Govori se slovensko.

Patrizio Pittaro & Giovanni Bianchi

Avtorizovana delavnica za električno napeljavo

TEST, Largo Santorio Santorio št. 5 v začetku ulice Farneto

Napeljava elektr. zvoncev, brzojavov, telefonov in strelvodov.

Popolne napeljave električne luči.

Motori in električna vetrila. — Postavljanje svetilk itd.

Aparati baterije in potrebščine za električno zdravljenje.

Delo se izvršuje hitro in natančno. — CENE ZMERNE. — CENIKI ZASTOJ.

Barve, olja, lak, bagrene barve itd. itd.

Specijaliteta barv za postekljenje.

Raffaello Spazzali

Trst, ulica Riva Pescatori št. 20, Trst

TELEFON 19-39.

HOTEL Pri zlatem jelenu v GORICI.

Ugodna lega sredi trgovskega dela mesta. — Nad 40 na novo opremljenih sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, obširen vrt, veranda, klubove sobe, kegljišče. Izborna kuhinja. — Plzensko in Puntigamsko pivo. — Raznovrstna namizna vina in v butelkah.

Za proči. duhovščino separata soba na razpolago. Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča udani **A. DEKLEVA.**

V novi prodajalnici slanine

Trst, ulica Campanile 15 (Piazza Ponterosso)

se dobi velika izbira

kranjskih in dunajskih klobas in — najokusnejših drugih slanin. —

Direktno uvažanje.

Edina, po znanstvenih navodilih pripravljena

Voda za lase

po napovedih sanitetnega svetnika Dr. med. Eichenh. v Elberfeld-u, za čiščenje, blajenje in bravljenje glave, kobe, za odvljanje štev, posušna tuš post. laskin. trgovsko kobe in izpadanje las.

Edini izlovalce

FERD. MÜLHENS

Ces. kralj. dvorni zalagatelj

KOLONIJA o/R

Podružnica: DUNAJ IV. Heumühlgasse 3

Dobi se v lekarnah, mirodninah in parfimerijah.

Agencija za najeme**kuپovanje in prodajo**

hiš dvorcev in zemljišč

Trst, Korzo št. 47. I. nadst.

Telefon 1473

Ivanka Doreghini

TRST -- ulica Madonnina št. 8

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik, zrcal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

Michele Zeppar, Trst

ulica S. Giovanni št. 6 in 12

Podružnica v Zadru

SKLADIŠČE in avtorizovana delavnica

majoličnih peči

lastnega izdelka.

Bogata izbira plošč za kopelji in kuhinje.

Proda se

obešala, postelje, oprevo za sparno sobo najfinejšega dela, kuhinjsko opremo „Secession“, mozaično umetniško mizico, vredno 1200 K. — Izvršuje naročbe vsake vrste. Mizar, Trst, ulica Cereria št. 2

Volovsko meso lastnega klanja

po nizki ceni

Najfinejša vrsta po kr. 56, 64, 76, 80.

VAMPE po kr. 32

TELETINA po 80 kraja. in po gl. I.

ŠTAJERSKI PIŠČANCI po 76 kraja.

samo v

MESNICI GALLO

TRST — Piazza Barbacan — TRST

VELIKA ZALOGA

praznih buteljk

Trst, via delle Ombrelle št. 5

TELEFON 18-49

Guido e Ugo Coen

100.000 buteljk od šampanjca

za refošk

Prodajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. VELIKA ZALOGA Buteljk od pol litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene

Prevzamejo se dopošiljatve na deželo.

Kupuje se razbito steklo vsake vrste.